

ریاست محترم مرکز نشر میراث مکتوب

بدین وسیله به استحضار می‌رساند: دو نسخه خطی که توسط نگارنده این سطور استنساخ و تصحیح شده و در زیر به شرح ویژگی‌های آنها خواهم پرداخت، منظومه‌هایی هستند که به زبان کُردی - (گورانی) که از زبان‌های فارسی - ایرانی قبل از اسلام می‌باشد و وابستگی این زبان با زبان‌های پهلوی و دری کهن غیر قابل انکار است - سروده شده است. در اهمیت این زبان باید گفته شود که اکثر سروده‌های کُردی به این زبان بوده (سروده‌های با اهمیت و پر ارزشی همچون سروده‌های آئینی پیروان آئین اهل حق - یارسان) و این خود بهترین دلیلی است در تأیید این گفته؛ لیکن با تأسف باید گفت که در حال حاضر، این زبان کهن ایرانی در حال فراموشی می‌باشد و دیری نخواهد گذشت که از این گویش باستانی، اثری باقی نخواهد ماند و این خود غمی بزرگ برای ایرانیانی که به زبان و فرهنگ ایران مهر می‌ورزند، در پی خواهد داشت.

ویژگی‌های دو منظومه خطی کُردی مورد بحث به شرح زیر است:

۱. مثنوی کُردی جواهر پوش در شرح جنگ‌های ایران و توران در دوران پادشاهی کیخسرو گیانی، پادشاه آرمانی

ایران، است نسخه اصلی این شاهنامه‌ی کُردی به صورت خطی به کتابخانه و موزه ملی ملک تعلق دارد و به شماره ۴۶۱۶ در آنجا موجود است. نسخه‌ای است با خطی نستعلیق و تقریباً خوانا در قطع رقعی با جلدی از چرم مشکی در ۳۹۳ صفحه که هر صفحه به تقریب، تعداد ۱۳ بیت را در بردارد و کل ابیات آن ۵۰۷۱ بیت می‌باشد. از کل ابیات این مثنوی، تعداد ۴۰ بیت آن از بین رفته و اسقاط این ابیات به دلیل برش صفحات در تجلید نسخه خطی بوده است. نام شاعر منظومه، بنابر سروده‌های خودش که در جای جای منظومه آورده، مصطفی بن محمد می‌باشد و زمان سرایش منظومه به احتمال قریب به یقین در اواخر قرن ۱۱ یا آغاز و اواسط قرن ۱۲ هجری قمری است. بدیهی است دلایل این باور را به تفصیل در مقدمه همین منظومه شرح داده‌ام.

۲ - مثنوی کُردی بیژن و منیجه (منیژه) که بر اساس داستان بیژن و منیژه در شاهنامه حکیم فرزانة توس منتهی با اندک تغییراتی در متن داستان که احتمالاً به سلیقه شاعر ارتباط دارد، سروده شده و حدود یک هزار بیت است که با تأسف باید گفت که نه شاعر آن و نه زمان سرایشش معلوم نیست و زبان منظومه، کُردی گورانی می‌باشد. ناگفته نماند که این منظومه، یک بار به همت آقای دکتر محمد مکرری،

خدمت آقای ایرانی

چهار کتاب مرکز نشر میراث مکتوب دریافت شد. از اینکه این آثار گرانقدر را برای بنده ارسال داشتید، بسیار ممنونم و از اینکه در کار احیاء آثار خطی معارف اسلامی موفق هستید، تبریک گفته و توفیقتان را از درگاه احدیت مسألت دارم.

سید حسین نصر

برادر ارجمند جناب آقای اکبر ایرانی - دام بقاه -

سلام علیکم و رحمته و برکاته

چیزی که مرا بسیار خرسند کرده است، توفیق مرکز می باشد در تنوع انتخاب کتابهای ارج دار در دانشهای مختلف اسلامی و احیای میراثهای گوناگونی که بسیاری از آنها در اختیار محققان و پژوهشگران قرار نگرفته و احیاناً بعضی از آنها به حکم مفقود بود.

مرکز با پشتکار و کوشش اعضای محترم در مدتی نسبتاً کوتاه توانسته است، کتابخانه‌ای از نسخه‌های خطی که در رفهای فراموشی غنوده بودند احیا کند و البته در دیده‌های پرشوق تاریخ فرهنگی معاصر ایران عزیز ما جایگاه برجسته خود را خواهد داشت.

باید این نکته را بیفزایم که جای خوشوقتی است که کار تحقیق و تصحیح کتابها مراحل بهتری از کتابهای آغاز کار طی می کند و این نمایانگر این است که با پیشرفت کار از تجربه‌های گذشته بیشتر استفاده می شود.

به امید توفیق روزافزون برای شما و همه اعضای مرکز.

سید احمد حسینی اشکوری

محقق‌گردشناس، در سال ۱۹۶۶ میلادی در پاریس از طریق وزارت معارف فرانسه چاپ شده که ای کاش با این ویژگی‌ها که دارا است، هرگز چاپ نمی‌شد. تنها اقدامی که در چاپ این منظومه صورت گرفته، تبدیل نسخه خطی به چاپی است که این خود تازه غلطهای بیشماری به دیگر کاستی‌های نسخه افزوده که دلیلش همانا ناآگاهی از زبان کردی گورانی بوده است. نگارنده با علاقه‌ای که به حفظ آثار کردی دارد، دریغش آمد که چنین منظومه زیبایی با این کاستی‌ها برای آیندگان باقی بماند. از آن گذشته چون مکمل شاهنامه جواهر پوش می‌باشد، به تصحیح آن هم اقدام شد. البته زبان منظومه بیژن منبجه (منبژه) به کهنگی زبان منظومه جواهر پوش نیست و متأخرتر می‌باشد.

ایرج بهرامی

THE GEORGE
WASHINGTON
UNIVERSITY
A COLLEGE OF THE

Dr. S. H. Nasr
UNIVERSITY PROFESSOR OF ISLAMIC STUDIES
Georgetown Library 2019-R
Washington, D.C. 20052

۱۳۸۱

خدمت، زاری
چهار کتاب مرکز نشر میراث مکتوب دریافت شد. از اینکه این آثار گرانقدر را برای بنده ارسال داشتید، بسیار ممنونم و از اینکه در کار احیاء آثار خطی معارف اسلامی موفق هستید، تبریک گفته و توفیقتان را از درگاه احدیت مسألت دارم.

سید حسین نصر

سید احمد حسینی اشکوری

مرکز نشر میراث مکتوب

با سلام و آرزوی تندرستی و توفیقتان
با این نامه وصول شماره ۱۶ مجله ارجمند میراث
مکتوب که از راه لطف با پست برایم ارسال فرموده‌اند،
اعلام می‌شود.

این شماره نیز مانند شماره پیشین حاوی مطالب بسیار
سودمند در زمینه اطلاع رسانی کتاب، نسخه‌شناسی و نقد و
تحقیق متون است. داشتن و خواندن آن را مغتنم
می‌شمارم.

توفیق جنابعالی و همکاران گرامی‌تان را در فعالیت‌های
ارزنده فرهنگی آرزو دارم.

ژاپن، اوساکا
هاشم رجب‌زاده

مقاله ارزشمند «گزارشی درباره منابع نزهة القلوب» از
آقای محسن الویری در شماره ۱۷ را استفاده کردم. توضیح
مختصری درباره تحفة الغرائب که یکی از منابع نزهة
القلوب بوده است، عرض می‌کنم.

محقق محترم ذکر کرده است که این کتاب تألیف مولی
علیشاه صاچلی امیر نیست، زیرا صاچلی مربوط به قرن دهم
است و این نکته درستی است. لذا لازم است یادآور شوم،
کتاب تحفة الغرائب، تألیف ابوحامد غرناطی (متوفی ۵۵۷ هـ.
ق) می‌باشد که زکریای قزوینی در آثار خود از جمله آثار
البلاد و عجائب المخلوقات به وفور از آن نقل کرده است.
بنابراین حمدالله مستوفی قزوینی به اصل تحفة الغرائب
غرناطی دسترسی نداشته و از روی آثار زکریای قزوینی
مطالب مذکور را نقل کرده است. اینجانب اخیراً ترجمه
تحفة الغرائب غرناطی را به اتمام رسانده و بزودی در
مجموعه «کارنامه دانشوران ایران و اسلام» به همت
مؤسسه فرهنگی اهل قلم منتشر خواهد شد.

پرویز ادکایی

جرکه اشتراک آینه میراث

آینه میراث

علاقه‌مندان آینه میراث می‌توانند با توجه به شرایط زیر و تکمیل جدول پست صفحه برای اشتراک یکساله مجله اقدام نمایند.
هزینه اشتراک سالانه در ایران ۳۴۰۰۰ ریال و در خارج از ایران ۴۵ دلار است چنانچه تمایل دارید مجله را در داخل ایران بایست
سفارش دریافت نمائید مبلغ ۵۰۰ ریال افزون بر هزینه اشتراک به حساب مجله واریز نمائید.
هزینه اشتراک را می‌توانید از طریق کلیه شعب بانک ملی ایران در داخل به حساب جاری ۱۱۰۳۰۲ نزد بانک رفاه کارگران شعبه
نشر کد ۱۶۶ به نام نشر میراث مکتوب و خارج از کشور به شماره جاری ارزی ۷۰۰۳۸۴ نزد بانک ملی ایران. شعبه دانشگاه
(شناسه ۸۷) به نام مرکز نشر میراث مکتوب واریز نمائید.
جدول تکمیل شده اشتراک را به همراه اصل سند واریز وجه به نشانی پستی آینه میراث (تهران، صندوق پستی ۵۶۹ - ۱۳۱۸۵
ارسال فرمایید.
در صورتی که سه ماه پس از اشتراک، آینه میراث به دست شما نرسید حتماً علت را از مرکز نشر میراث مکتوب پیگیری نمایید.
رونوشت سند بانکی را تا پایان اشتراک خود حفظ نمائید.

مدیر محترم و مؤسس فاضل مرکز نشر میراث
مکتوب

دراز تعدادی از متون مهم و مورد نیاز را با همت والا منتشر ساختید. وظیفه داشتیم احساسم را و تشکرم را از اقدام بزرگ شما در چند کلمه عرضه بدارم. امید دارم بیش از پیش موفق باشید.

با سلام با تشکر فراوان از ارسال کتاب دقائق التأویل ابوالمکارم حسنی و سندبادنامه که هر دو از متون ارزشمند فارسی و نیز تشکر از ارسال محبت‌آمیز غالب انتشارات ارزشمند آن مؤسسه فعال و زنده و برای قدرشناسی از اقدام مهمی که در عالم طبع و نشر گردید و مهم‌ترین متون و تألیفاتی که سالها آرزوی نشر آن را داشتیم با بهترین کیفیت و به وسیله فاضلترین مصححان در دسترس استفاده اهل تحقیق گذاریدید و این ناچیز را از جمله رهنیم نعمت والای خود ساختید، این چند کلمه عرض شد.

از نخستین کتابهایی که به نشر آن اقدام گردید. کتاب الجماهر بیرونی بود که به یاد دارم در مورد مصحح آن با این بنده مشورت کردید و بهترین و شایسته‌ترین را انتخاب کردید. بیشتر انتشارات مؤسسه کتابهایی است که خلأ آن برای ارباب تحقیق محسوس بود و خوشبختانه در مدتی نه

ارادتمند

عبدالحسین حائری

آینه‌نیش

چنانچه مایل به دریافت شماره‌های بعدی آینه میراث می‌باشید.

فرم ذیل را تکمیل و همراه فیش واریزی به آدرس نشریه ارسال نمایید.

نام:

نام خانوادگی:

مبلغ: ۳۴۰۰۰ ریال ۴۶ دلار

شماره رسید بانکی:

نشانی:

شناسه پستی:

تلفن:

اشتراک از شماره: